

VOELZ, Glenn J. *The rise of iwar: Identity, Information, and the individualization of modern warfare*. USA: Strategic studies institute and U.S.ARMY WAR COLLEGE PRESS, 2015. ISBN 1-58487-703-0.

Josef Melichar^a

Autor Glenn J. Voelz se ve své monografii na příkladu Spojených států amerických zabývá novým způsobem vedení války státem s novým typem protivníka, v němž identita a identifikace jednotlivců dostala nebývalý význam, a na několika epizodách scénáře zasazeného do tureckého Istanbulu představuje možný budoucí vývoj tohoto způsobu vedení války.

Monografie je strukturovaná do dvou částí. První část se zabývá doktrinárními, technologickými a organizačními změnami bezpečnostního systému Spojených států amerických v reakci na nový typ protivníka. Druhá část je zaměřená více technicky a předkládá úvahy na téma vojenských inovací a směřování trendů technologického rozvoje ve světle hrozeb pocházejících od nestátních a individuálních aktérů.

V úvodu se autor zabývá vývojem způsobu vedení války po 11. září 2001, kdy útok na Světové obchodní centrum a dva následující dlouhé protipovstalecké konflikty konfrontovaly Spojené státy s protivníkem, na kterého nebyly připraveny. Autor zde přináší nový pojem „i-válka“, který charakterizuje způsob vedení války státem s individuálními protivníky se skrytou identitou, organizovanými v sítích a v malých buňkách, bez jasně definované hierarchické struktury.

Ve dvou krátkých úvodních kapitolách Voelz představuje individualizaci, identitu a informace jako tři pilíře i-války, zabývá se vývojem přístupu Spojených států k zajišťování své bezpečnosti po útoku na Světové obchodní centrum v roce 2001, nové hrozby a nový typ protivníka státu.

V následujících šesti kapitolách první části monografie se autor zabývá pohledem na i-válku z různých úhlů pohledu. V první z těchto šesti kapitol uvádí i-válku z pohledu národní bezpečnostní strategie, která stojí před problémem legalizace použití síly proti jednotlivcům v rámci širší národní protiteroristické strategie. Na příkladu použití dronů v Pakistánu, Jemenu a Somálsku popisuje, jakým způsobem může stát i-válku vést.

Druhá kapitola popisuje novou formu vedení války státem jako hluboký odklon od tradičních předpokladů Vestfálského modelu, který definoval kontext pro vedení války státem po více než 300 let po skončení třicetileté války a který byl symbolizován odosobněním konfliktu a převzetím kolektivní identity vojáky. Jednou z významných změn, které nový způsob vedení války přináší, jak autor uvádí, je změna statutu vůdčích

---

^a Centre for Security and Military Strategic Studies, University of Defence, Brno, Czech Republic.
E-mail: josef.melichar@unob.cz

osobností politického, náboženského nebo názorového typu, kteří poskytují významnou podporu nestátním skupinám, na legitimní vojenské cíle. Autor označuje i-válku jako způsob vedení války, který vyplňuje šedý prostor mezi konvenčním vedením války a policejní prací.

Ve třetí kapitole autor zkoumá i-válku jako motor doktrinálních inovací. Na procesu targetingu se zabývá skutečností, že manuály a doktríny vytvořené pro prostředí s jasně definovanými vojenskými cíli a s jasně identifikovatelným protivníkem ve stylu studené války nejsou dobře použitelné v současném prostředí, ve kterém převládají konflikty spojené s protipovstaleckým bojem, kde vojenské formace nejsou obvyklé a určit, kdo je protivníkem, je často zásadní problém. Přibližuje zde integrovaný operační proces, který byl v určité formě použit v Afganistánu v letech 2009-2011 při protipovstaleckém boji a v boji proti kriminálním a drogovým sítím k omezení finanční podpory povstalcům. Voelz zde kromě jiného vyzdvihuje potřebu analýzy sociálních sítí, která se ukázala jako účinný nástroj k identifikaci individuálních protivníků pro potřeby targetingu.

Čtvrtá kapitola se zabývá i-válkou jako jedním z hnacích motorů technologické inovace, bez které by nebylo možné tuto válku vést státem úspěšně. Kapitola se zabývá zejména využitelností biometrických dat a možnostmi nástrojů pro sběr a zpracování velkého množství těchto dat, které byly využity v průběhu konfliktů v Iráku a v Afganistánu. Na zajímavých příkladech zde autor uvádí možnosti, které poskytují nejnovější technologie využitelné pro zdokonalení forenzních nástrojů a analýz nebo pro vývoj expedičních laboratoří na testování DNA, které jsou schopny zpracovat vzorky DNA v čase kratším než 24 hodin. Autor se také zabývá problémy souvisejícími s potřebou vytrždit a zpracovat obrovská množství dat z trvalých sledovacích platform, které vedly k rozvoji nástrojů a metod k jejich zpracování. Meziagenturní integrace dat, která umožňuje navzájem sdílet data agentur zajišťujících bezpečnost Spojených států je další hledisko, kterým se v této kapitole autor zabývá.

V páté kapitole věnované i-válce z pohledu politiky se autor věnuje problematice legalizace individuálního targetingu a souvisejících aktivit, jakými jsou například sledování jednotlivců považovaných za potenciální hrozbu státu a shromažďování takto získaných dat.

Popisem hlavních vojenských inovací v důsledku nástupu i-války se autor zabývá v šesté kapitole, která uzavírá první část monografie. Tato kapitola je ukončena přehledným uvedením rozdílů mezi obdobím války industriální éry a obdobím i-války.

Druhá část monografie přináší pohled do budoucnosti z hlediska vedení i-války. Na kontextu „prostředí hrozeb“ a „technologického prostředí“ zde autor charakterizuje síť nestátních aktérů jako komplexní hrozbu s narůstající adaptabilitou. Na jedné straně popisuje možnosti, které dává státům v boji s individuálními protivníky technologický pokrok, na druhé potom na příkladech Islámského státu, Ruska a dalších příkladech popisuje možnosti, které tento pokrok spolu s internetem poskytují jak státům, tak nestátním aktérům.

Autor naznačuje rostoucí význam identity a možný budoucí koncept identity, který bude díky zejména technologickému pokroku reflektovat charakter sociálních sítí. Tento nový koncept bude podle Voelze identitu mapovat spíše jako prvek dynamického systému než jako unikátní identitu založenou na evidování stanovených údajů v osobních dokumentech. Koncept identity budoucnosti podle autora zvýší rychlost a účinnost identifikace jednotlivců a sníží možnosti využívat anonymního prostředí internetu

a skryté identity. Identita bude mapována v souvislostech, vzájemných vazbách a vztazích jednotlivců, modelech chování, zvyklostech a dalších charakteristikách, které usnadní a urychlí proces identifikace.

Na scénáři zasazeném do tureckého Istanbulu autor v několika epizodách popisuje možnosti a efektivitu vedení i-války za využití výsledků technologického pokroku a vzájemné spolupráce mezi státy, státními a mezinárodními organizacemi.

Popisovaný scénář lze, jak autor uvádí, považovat spíše za spekulativní příběh poskytující pohled do možného budoucího vývoje v oblasti vedení války než za prognózu budoucnosti. Možnosti, které zde autor naznačuje, však při zvážení tempa vývoje ve vědě a v technologiích lze považovat přinejmenším za velmi pravděpodobné.

Podle autora otázkou zůstává, jestli i-válka svým novým pojetím identity a identifikace znamená zásadní změnu ve způsobu vedení války, která přetrvává, nebo se jedná pouze o přechodný odklon od tradičního zaměření na konvenční způsob vedení války se státy jako protivníky.

Jak Voelzova monografie naznačuje, v současném vysoce globalizovaném světě s rostoucí nestabilitou, vysokou dynamikou bezpečnostního prostředí a se státy, které selhávají ve svých základních funkcích, nabývá rozsah hrozby představované jednotlivci organizovanými v sítích značných rozměrů. Z pohledu efektivnosti koncept i-války představuje účinný způsob vedení války státem, který však pouze snižuje dopady historického vývoje a neléčí příčiny.

Autor rozebírá možnosti vedení války v asymetrickém prostředí, ve kterém stojí proti státním útvarům jednotlivci organizovaní v odlišné struktuře, než je to obvyklé u státních útvarů. Z možného budoucího vývoje ve vedení války s novým typem protivníka vyvstávají dvě zásadní otázky. První je otázka legislativního zakotvení zásad nového způsobu vedení války, které umožní, aby jednotlivce postavené do pozice nepřátel státu bylo možné považovat za legitimní vojenské cíle. Druhou otázkou zůstává, jaký osud potká naši identitu, jaká míra svobody a soukromí bude únosná v zájmu zajištění bezpečnosti, a kolik ze svých svobod a práv budeme ochotni vyměnit za akceptovatelnou úroveň bezpečnosti.

Monografii *The rise of iwar: Identity, Information, and the Individualization of Modern Warfare* lze pozitivně ocenit jako jednu z publikací, která přináší zajímavý pohled na průběh nekonvenčních konfliktů mezi státy a jednotlivci v současném prostředí globalizace, technologického pokroku a mezinárodní politické nestability. Ačkoliv některým detailům v textu mohl autor věnovat více péče (např. vyjádřením „*jak jeden pozorovatel nedávno poznamenal, jedna studie o použití..., podle jednoho hlášení...*“), nelze monografii upřít zajímavost a aktuálnost. A i když jednotlivé epizody scénáře rozpracovaného v druhé části monografie lze považovat, jak sám autor uvádí, spíše za spekulativní úvahy, lze v nich spatřovat určitý odhad budoucího vývoje spíše než čistou spekulaci. Přestože studie nepřináší převratně nové poznatky o podstatě konfliktu jednotlivce a státu, je rozhodně zajímavým materiálem, který se zabývá vysoce aktuální tematikou a najde své využití u akademických pracovníků, pracovníků zabývajících se problematikou obranného plánování a bezpečnosti, politiků a studentů zabývajících se problematikou bezpečnosti, mezinárodních vztahů nebo strategickými studii.